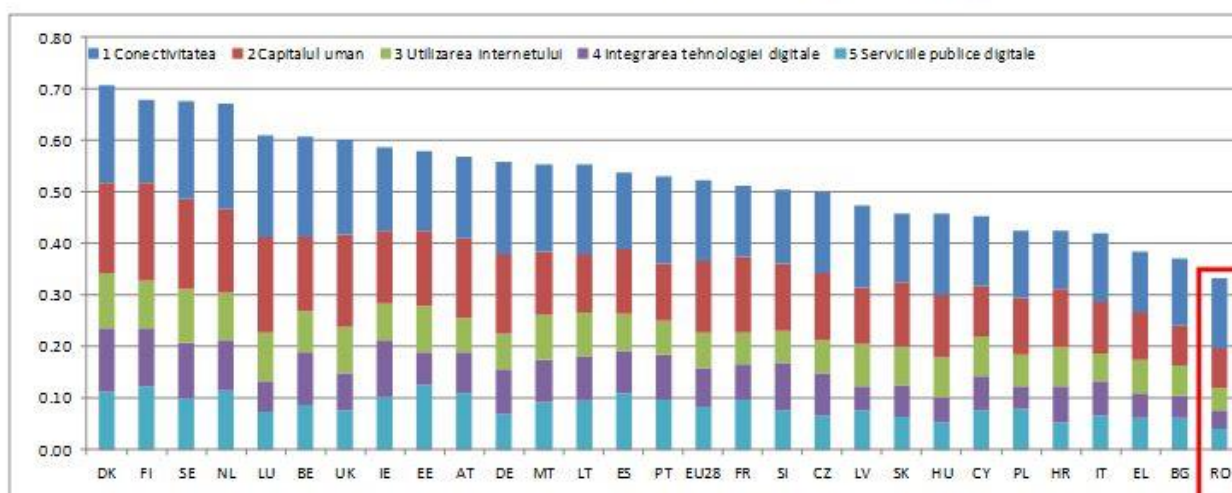

Raport intermediar pe 2017 privind sectorul digital din UE (EDPR), profil de țară: România

Raportul intermediar privind sectorul digital din UE (EDPR) urmărește progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește digitizarea, combinând datele cantitative furnizate de Indicele economiei și societății digitale (Digital Economy and Society Index, DESI)¹ cu informații calitative privind politicile specifice ale fiecărei țări. Raportul este structurat în jurul a cinci capitole:

1 Conectivitatea	Serviciile fixe de bandă largă, serviciile mobile de bandă largă, viteza și prețurile conexiunii în bandă
2 Capitalul uman	Utilizarea internetului, competențele digitale de bază și avansate
3 Utilizarea internetului	Utilizarea de către cetățeni a conținutului, comunicațiilor și tranzacțiilor online
4 Integrarea tehnologiei digitale	Digitizarea întreprinderilor și comerțul electronic
5 Serviciile publice digitale	e-guvernare

Clasament conform Indicelui economiei și societății digitale (DESI) 2017

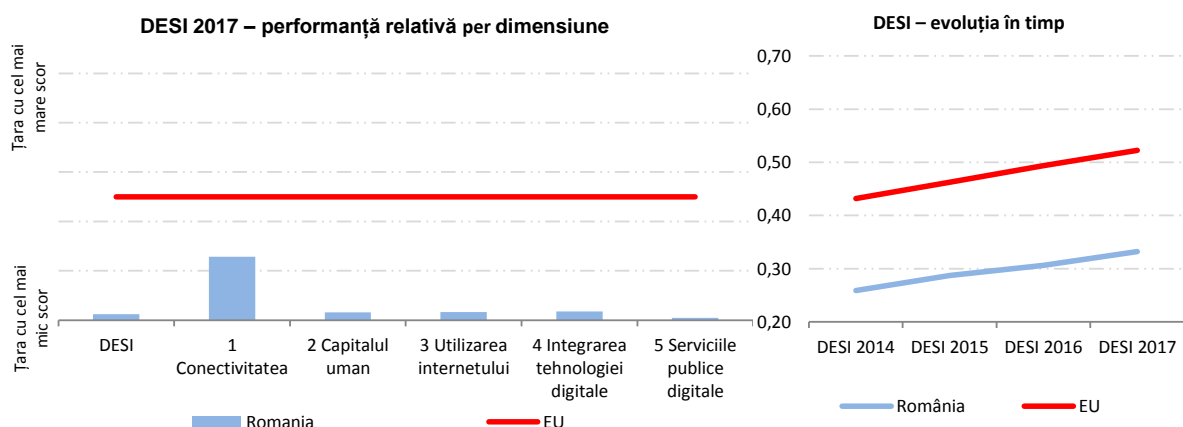
¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

	România		Cluster	UE
	loc	scor	scor	scor
DESI 2017	28	0,33	0,41	0,52
DESI 2016 ²	28	0,31	0,38	0,49

România se află pe locul 28 între cele 28 de state membre ale UE. În ansamblu, România a progresat lent în ultimul an, însă nu ajunge din urmă celelalte țări din UE. În ultimii ani, România nu a înregistrat progrese semnificative comparativ cu alte state membre ale UE. În ceea ce privește aspectele pozitive, românii beneficiază de acoperire pentru conexiunile în bandă largă la viteze mari în zonele urbane, ceea ce se traduce în cea mai mare proporție de abonamente din Uniunea Europeană. De asemenea, utilizarea serviciilor mobile de bandă largă accelerează. Cu toate acestea, rata digitizării economiei, inclusiv în ceea ce privește serviciile publice, și nivelul competențelor digitale sunt încă scăzute.

În ansamblu, în DESI 2017, România face parte din clusterul de țări cu performanțe scăzute³.

România a adoptat Strategia națională privind Agenda Digitală pentru România 2020⁴ în februarie 2015.

² Indicele DESI 2016 a fost recalculat pentru toate țările pentru a reflecta anumite modificări în privința alegerii indicatorilor și corecțiile efectuate asupra datelor aferente indicatorilor de bază. Ca urmare, este posibil ca scorurile și clasamentele țărilor să se fi modificat față de publicația anterioară. Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați nota metodologică DESI la <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.

³ Țările cu performanțe scăzute sunt România, Bulgaria, Grecia, Italia, Croația, Polonia, Cipru, Ungaria și Slovacia.

⁴ Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România https://www.comunicatii.gov.ro/?page_id=3496

1 Conectivitatea

1 Conectivitatea	România		Cluster	UE
	loc	scor	scor	scor
DESI 2017	22	0,54	0,53	0,63
DESI 2016	21	0,50	0,46	0,59

	România				UE
	DESI 2017 valoare	loc	DESI 2016 valoare	loc	DESI 2017 valoare
1a1 Acoperirea serviciilor fixe de bandă largă % gospodării	89 % →	26	89 %	25	98 %
	2016		2015		2016
1a2 Utilizarea serviciilor fixe de bandă largă % gospodării	63 % ↑	23	60 %	23	74 %
	2016		2015		2016
1b1 Utilizarea serviciilor mobile de bandă largă Abonamente la 100 de persoane	71 ↑	22	59	24	84
	iunie 2016		iunie 2015		iunie 2016
1b2 Acoperire 4G⁵ % gospodării (media operatorilor)	45 %	28	Nu este cazul		84 %
	2016				2016
1b3 Spectru⁶ % din obiectiv	75 % ↑	9	67 %	18	68 %
	2016		2015		2016
1c1 Acoperirea accesului de generație următoare (NGA) % gospodării	72 % ↑	24	70 %	22	76 %
	2016		2015		2016
1c2 Abonamente pentru servicii de bandă largă de mare viteză % abonamente >= 30Mbps	70 % ↑	2	63 %	2	37 %
	iunie 2016		iunie 2015		iunie 2016
1d1 Prețul serviciilor fixe de bandă largă⁷ % venit	1,1 % ↑	10	1,2 %	15	1,2 %
	preț 2016, venit 2015		preț 2015, venit 2015		preț 2016, venit 2015

Performanța generală a României indică un anumit progres în ceea ce privește conectivitatea. România este în urmă în ceea ce privește acoperirea serviciilor fixe de bandă largă, precum și acoperirea serviciilor mobile de bandă largă 4G, în privința cărora România se află pe ultimul loc în rândul statelor membre ale UE. În pofida acestui deficit de infrastructură, utilizarea serviciilor mobile de bandă largă a progresat semnificativ, chiar dacă într-un ritm mai lent decât media de la nivel european. De asemenea, utilizarea serviciilor fixe de bandă largă a crescut ușor. În ceea ce privește alocarea spectrului de frecvențe radio, România înregistrează rezultate bune. Concurența puternică la nivel de infrastructură,

⁵ Acesta este un nou indicator din cadrul DESI, care măsoară acoperirea medie a rețelelor 4G ale operatorilor de telecomunicații.

⁶ Se înregistrează o scădere în majoritatea statelor membre din cauza armonizării suplimentare la nivelul UE a benzii de 700 MHz, din aprilie 2016.

⁷ Din cauza unei mici modificări metodologice, datele istorice au fost recalulate.

În special în zonele urbane, se reflectă în doi indicatori în privința cărora performanțele României sunt excepționale. În ceea ce privește abonamentele la servicii de bandă largă de mare viteză, România (locul 2) depășește de departe media la nivelul UE, cu aproape de două ori mai multe abonamente. Concurența este, de asemenea, indicată de prețul relativ raportat la venit pentru serviciile fixe de bandă largă (locul 10).

În conformitate cu planul său de implementare a accesului de generație următoare (NGA) din 2015, România a transpus Directiva privind reducerea costurilor aferente tehnologiilor în bandă largă. Noile competențe care au fost alocate autorității naționale de reglementare ar putea soluționa blocajele reprezentate de procedurile dificile de emitere a autorizațiilor. Autoritatea națională de reglementare este responsabilă și cu punerea la dispoziție a unei metodologii bazate pe costuri care să servească drept bază pentru impozitele locale asupra infrastructurii de telecomunicații. Se preconizează că punerea eficientă în aplicare a acestor competențe va determina o mai mare certitudine juridică și proceduri administrative mai rapide în acest sector.

Absența acoperirii serviciilor fixe de bandă largă în zonele albe este abordată cu ajutorul fondurilor structurale și de investiții europene. Se așteaptă ca peste 600 de localități să fie vizate de cea de a doua etapă a proiectului RO-NET care va pune la dispoziție infrastructură backhaul deținută de stat. În ceea ce privește o parte semnificativă a celorlalte zone albe, guvernul pregătește un program de granturi care vor finanța accesul la infrastructura de buclă locală deținută de operatorul beneficiar.

Fondurile ESI reprezintă principalele motoare pentru crearea infrastructurii NGA în zonele rurale. Capacitatea României de a valorifica beneficiile economiei digitale poate fi periclitată de utilizarea limitată a serviciilor de conectivitate.

2 Capitalul uman

2 Capitalul uman	România		Cluster	UE
	loc	scor	scor	scor
DESI 2017	28	0,31	0,40	0,55
DESI 2016	28	0,28	0,38	0,53

	România				UE
	DESI 2017		DESI 2016		DESI 2017
	valoare	loc	valoare	loc	valoare
2a1 Utilizatori de internet % persoane	56 % ↑	28	52 %	28	79 %
	2016		2015		2016
2a2 Cel puțin competențe digitale de bază % persoane	28 % ↑	27	26 %	28	56 %
	2016		2015		2016
2b1 Specialiști TIC⁸ % persoane încadrate în muncă	1,9 % ↑	27	1,6 %	27	3,5 %
	2015		2014		2015
2b2 Absolvenți STEM La 1 000 de persoane (cu vârste între 20 și 29 de ani)	16 ↓	17	17	16	19
	2014		2013		2014

În cea ce privește competențele digitale, performanțele României se situează sub media Uniunii Europene, însă se înregistrează progrese, numărul persoanelor care accesează mediul online crescând și nivelurile competențelor digitale îmbunătățindu-se ușor. Puțin peste jumătate dintre români utilizează internetul în mod regulat (56 %) comparativ cu 79 % în UE. 28 % dintre români au niveluri superioare nivelului de bază în ceea ce privește competențele digitale, comparativ cu 56 % la nivelul UE. România beneficiază de un fond solid de absolvenți în domeniul științei, tehnologiei, matematicii și ingineriei (STEM), 1,6 % dintre românii cu vârste între 20 și 29 de ani având o diplomă STEM, deși acest nivel este în scădere, potrivit celor mai recente cifre. Proporția specialiștilor TIC în economie crește, deoarece locurile de muncă în domeniul IT oferă salarii atractive.

Ministerul Educației și Cercetării și-a propus creșterea competențelor digitale ale noii generații și pregătește o serie de inițiative pentru abordarea acestui aspect. Începând din 2017, atât TIC, cât și programarea sunt introduse ca materii de gimnaziu. Acestea permit deprinderea unor noțiuni simple de programare și algoritmică pentru a-i ajuta pe copii să caute, să găsească și să interpretează datele. A fost pus în aplicare un proiect-pilot denumit „Catalogul digital”, care le permite părinților să urmărească digital notele copiilor și absențele de la școală. Manualele școlare – a căror disponibilitate a reprezentat o problemă publică semnificativă în România în ultimii ani – sunt acum disponibile online, gratuit⁹. Mai multe companii private și-au lansat propriile campanii de îmbunătățire a competențelor digitale și de atragere a specialiștilor TIC.

În prezent, competențele digitale par să fie promovate în continuare în cea mai mare parte prin inițiative ale sectorului privat, mai degrabă decât prin politici publice.

⁸ Datele istorice au fost revizuite de Eurostat.

⁹ <https://www.manuale.edu.ro/>

3 Utilizarea internetului

3 Utilizarea internetului	România		Cluster	UE
	loc	scor	scor	scor
DESI 2017	28	0,29	0,39	0,48
DESI 2016	28	0,30	0,37	0,45

	România				UE
	DESI 2017 valoare	loc	DESI 2016 valoare	loc	DESI 2017 valoare
3a1 Știri % persoane care au utilizat internetul în ultimele 3 luni	63 % ↓	25	67 %	22	70 %
	2016		2015		2016
3a2 Muzică, materiale video și jocuri¹⁰ % persoane care au utilizat internetul în ultimele 3 luni	67 %	27	Nu este cazul		78 %
	2016				2016
3a3 Video la cerere¹¹ % persoane care au utilizat internetul în ultimele 3 luni	6 %	27	Nu este cazul		21 %
	2016				2016
3b1 Apeluri video % persoane care au utilizat internetul în ultimele 3 luni	45 % ↑	15	42 %	15	39 %
	2016		2015		2016
3b2 Rețele de socializare % persoane care au utilizat internetul în ultimele 3 luni	74 % ↓	8	78 %	3	63 %
	2016		2015		2016
3c1 Servicii bancare % persoane care au utilizat internetul în ultimele 3 luni	8 % ↓	27	10 %	27	59 %
	2016		2015		2016
3c2 Cumpărături % utilizatori de internet (în anul anterior)	18 % →	28	18 %	28	66 %
	2016		2015		2016

Utilizatorii de internet din România au activități online foarte variate. Citesc știri online (63 %), ascultă muzică, vizionează filme și joacă jocuri online (67 %), utilizează internetul pentru a comunica prin apeluri vocale sau video (45 %) sau prin rețelele de socializare (74 %). Cu toate acestea, comparativ cu anul anterior, singura categorie în care s-a înregistrat o creștere a activității este cea a apelurilor video online. Deși românii utilizează intens rețelele de socializare și apelurile video, aceștia manifestă reticență în ceea ce privește tranzacțiile online, România înregistrând unele dintre cele mai scăzute niveluri din UE în ceea ce privește cumpărăturile online și serviciile bancare online. Aceasta este principala provocare cu care se confruntă România în ceea ce privește utilizarea internetului, deoarece economia digitală este propulsată în parte de încrederea cetățenilor în canalul online.

În ceea ce privește comerțul electronic, este nevoie de o delimitare mai clară a legislației aplicabile și a modului în care aceasta este aplicată. Un plan de acțiune privind comerțul electronic planificat de guvernul român ar trebui să ajute în acest sens. În ceea ce privește serviciile bancare online, lipsa de încredere a publicului ar putea fi abordată prin măsuri precum încurajarea băncilor să limiteze sau să elimine comisioanele pentru serviciile bancare online și promovarea serviciilor bancare online în instituțiile publice. Legea recent

¹⁰ Lipsă în cadrul seriei din cauza unei modificări a sondajului Eurostat.

¹¹ Lipsă în cadrul seriei din cauza unei modificări a sursei datelor. Noua sursă este Eurostat.

adoptată care prevede ca toate magazinele cu o cifră de afaceri mai mare de 10 000 EUR/an să aibă instalate terminale POS ar trebui să genereze, de asemenea, un grad mai mare de încredere în plățile electronice.

4 Integrarea tehnologiei digitale

4 Integrarea tehnologiei digitale	România		Cluster	UE
	loc	scor	scor	scor
DESI 2017	28	0,19	0,27	0,37
DESI 2016	28	0,18	0,25	0,35

	România				UE
	DESI 2017		DESI 2016		DESI 2017
	valoare	loc	valoare	loc	valoare
4a1 Schimb electronic de informații % întreprinderi	22 %	24	22 %	24	36 %
	2015		2015		2015
4a2 RFID % întreprinderi	4,0 %	14	4,0 %	14	3,9 %
	2014		2014		2014
4a3 Platforme de socializare % întreprinderi	8 % ↑	28	6 %	28	20 %
	2016		2015		2016
4a4 Facturi electronice % întreprinderi	9 %	24	Nu este cazul		18 %
	2016		2015		2016
4a5 Cloud % întreprinderi	5 % ↓	26	6 %	26	13 %
	2016		2015		2016
4b1 IMM-uri cu vânzări online % IMM-uri	7 % →	27	7 %	24	17 %
	2016		2015		2016
4b2 Cifra de afaceri din comerțul electronic % cifra de afaceri a IMM-urilor	4,3 % ↓	26	4,9 %	24	9,4 %
	2016		2015		2016
4b3 Vânzări online transfrontaliere % IMM-uri	1,9 %	28	1,9 %	28	7,5 %
	2015		2015		2015

Întreprinderile din România continuă să fie în urma celor din alte state membre în ceea ce privește valorificarea oportunităților oferite de tehnologia digitală. România se află încă pe ultimul loc în Europa în ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale în afaceri, chiar dacă au fost înregistrate unele progrese. Cea mai mare creștere față de valoarea din anul anterior a fost înregistrată în legătură cu proporția firmelor care utilizează platformele de socializare, aceasta crescând de la 6 % la 8 %. Chiar și luând în calcul această creștere, România rămâne pe ultimul loc în legătură cu acest indicator. Această situație contrastează cu proporția ridicată a utilizatorilor de platforme de socializare din țară. În plus, nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește IMM-urile cu vânzări online (7 %) și se observă o scădere în ceea ce privește utilizarea serviciilor de cloud (-5 %) și cifra de afaceri a IMM-urilor aferentă comerțului electronic (-4,3 %).

În ceea ce privește politicile, România nu are încă o strategie pentru digitizarea industriei; componente precum cloud computing, datele deschise și comerțul electronic sunt incluse în Strategia națională privind Agenda Digitală pentru România, însă accentul pare să fie pus mai mult pe măsuri de sprijin pentru cetățeni decât pe mediul de afaceri. În ansamblu, pare să existe o foarte mare nevoie de adoptare a unor măsuri de politică prin care să fie sprijinită utilizarea tehnologiilor digitale în activitatea de zi cu zi a companiilor.

Companiile din România nu par să vadă tehnologia digitală ca pe un instrument pentru stimularea productivității și favorizarea creșterii. Tehnologia TIC și serviciile bazate pe cloud

sunt văzute mai degrabă ca o investiție suplimentară semnificativă decât ca o condiție prealabilă pentru o întreprindere de succes. Conceptul de centre digitale, precum cele care există în prezent în Cluj-Napoca sau București, este benefic pentru companii și poate fi extins către alte zone din România.

Serviciile publice digitale

5 Serviciile publice digitale	România		Cluster	UE
	loc	scor	scor	scor
DESI 2017	28	0,27	0,43	0,55
DESI 2016	28	0,21	0,42	0,51

	România				UE
	DESI 2017		DESI 2016		DESI 2017
	valoare	loc	valoare	loc	valoare
5a1 Utilizatori ai soluțiilor de e-guvernare % utilizatori de internet (în anul anterior)	6 % ↓	28	8 %	28	34 %
	2016		2015		2016
5a2 Formulare pre-completate Scor (0-100)	12 ↑	27	6	28	49
	2016		2015		2016
5a3 Furnizarea de servicii complete online Scor (0-100)	55 ↑	28	54	28	82
	2016		2015		2016
5a4 Date deschise¹² % din scorul maxim	63 % ↑	11	44 %	17	59 %
	2016		2015		2016

În ceea ce privește dimensiunea serviciilor publice digitale, performanțele României se situează sub media UE, însă cu unele progrese. România a progresat în special în ceea ce privește furnizarea serviciilor, prin creșterea numărului de servicii care pot fi efectuate online și prin pre-completarea automată a formularelor pentru cetățeni. În plus, România a progresat și în ceea ce privește promovarea unei politici privind datele deschise. În pofida acestor îmbunătățiri în legătură cu furnizarea, utilizarea serviciilor de e-guvernare rămâne cea mai scăzută din UE.

O serie de măsuri luate de guvernul român au vizat consolidarea guvernancei și coordonarea implementării soluțiilor de e-guvernare. A fost creat postul de coordonator pentru tehnologia informațiilor, în subordinea unui secretar de stat. În plus, o inițiativă inovatoare (programul GOVITHUB¹³) a reușit să atragă un număr mare de experți în domeniul TIC în scopul îmbunătățirii calității administrației publice și deschiderii unui întreg ecosistem al inovării, tehnologiei digitale și start-upurilor.

Sistemul IT al administrației naționale este fragmentat, ceea ce crește sarcina administrativă pentru cetățeni și întreprinderi. În actualul mediu concurențial, administrațiile publice din România se confruntă cu dificultăți în atragerea și reținerea de specialiști în domeniul TIC, însă programe precum GovITHub au arătat că inovarea este posibilă în sectorul public și că pot fi găsiți specialiști TIC.

¹² Schimbarea sursei datelor. Datele istorice au fost, de asemenea, recalulate. Noua sursă este Portalul European de Date.

¹³ <http://ithub.gov.ro>

Realizare importantă în 2017: Programul GOVITHUB¹⁴

GovITHub este un program la nivel național adoptat de guvernul român în iulie 2016¹⁵, care reunește autoritățile publice și întreprinderile private, având ca scop îmbunătățirea calității serviciului public prin intermediul utilizării tehnologiei. Programul oferă 20 de burse, precum și un program pentru voluntari, și include 300 de specialiști în domeniul TIC care lucrează 8 ore pe săptămână, plus alți o mie de specialiști care creează o rețea în afara cadrului oferit voluntarilor. Programul a atras un întreg ecosistem al inovării, tehnologiei digitale și start-upurilor. Alături de reprezentanți ai administrației publice, membrii GovITHub dezvoltă proiecte IT și platforme de servicii publice online cu sursă deschisă, pentru a îmbunătăți și digitaliza în mod transparent administrația publică din România. Au fost lansate 26 de proiecte, fiecare fiind într-un stadiu diferit de dezvoltare. Pentru mai multe informații: <http://ithub.gov.ro/proiecte/>. Beneficiile generate de proiecte sunt concrete și au impact asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor, îmbunătățind conștientizarea și transparența, implicând oamenii în comunitate și oferind proceduri online pentru interacțiunea cu autoritățile publice, toate la costuri reduse pentru bugetul statului.

¹⁴ Realizarea importantă din 2016 a fost: Comisia specială concepută pentru reducerea birocrăției („Comisia de tăiat hârtii”). Guvernul României a lansat la 24 februarie 2016 o inițiativă având ca scop identificarea unor soluții pentru reducerea birocrăției în administrația publică în urma sugestiilor primite de la publicul larg prin intermediul unei platforme online (<http://maisimplu.gov.ro/>). Guvernul dorește ca o instituție să solicite o singură dată informații de la un cetățean, iar instituțiile să își poată transfera între ele informațiile pe cale electronică. Inițiativa are în vedere, de asemenea, eliminarea unor documente și proceduri greoaie. Inițiativa a atras mii de sugestii de simplificare.

¹⁵ Finanțarea Programului GOVITHUB de către noul guvern din România este incertă.